

Sygn. akt II C 1391/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodniczący SSO Adam Kmiecik

Protokolant Monika Bartos

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku w Łodzi

sprawy z powództwa A. L., P. L.

przeciwko (...) w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) w W. na rzecz powódki A. L. tytułem zadośćuczynienia kwotę 55.000 (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2014 roku do dnia zapłaty;
2. Zasądza od pozwanego (...) w W. na rzecz powoda P. L. tytułem zadośćuczynienia kwotę 55.000 (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2014 roku do dnia zapłaty;
3. Oddala powództwa w pozostałej części;
4. Obciąża pozwanego nieuiszczonymi opłatami sądowymi w kwotach po 2.250 (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt) złotych od każdego powództwa, obie te kwoty płatne na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi;
5. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. L. kwotę 4.696 (cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt sześć) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
6. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda P. L. kwotę 4.696 (cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt sześć) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt II C 1391/14

UZASADNIENIE

W pozwie, który wpłynął pierwotnie do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w dniu 27 marca 2014 roku, powodowie : A. L. i P. L. wnieśli o zasądzenie od (...) w W. kwot po 55.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią jedyne go syna Ł. L. w wypadku komunikacyjnym z dnia 2 listopada 2007 r. (pозew k. 3-5).

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 8 maja 2014 roku (zwrotne poświadczenie odbioru k. 77).

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 maja 2014 roku pozwany, nie kwestionując swojej odpowiedzialności za skutki przedmiotowego zdarzenia, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem pozwanego ubezpieczyciela żądana przez powodów kwota zadośćuczynienia jest zawyżona. Wysokość tego świadczenia powinna bowiem być umiarkowana i odpowiadać stosunkom majątkowym panującym w społeczeństwie.

Powodowie natomiast w żaden sposób nie udowodnili, na jakiej podstawie przyjęli, że doznana przez nich krzywda uzasadnia przyznanie im łącznej kwoty po 55.000 zł z tytułu zadośćuczynienia.

Strona pozwana podniosła również, że pozwany na etapie likwidacji szkody wypłacił powodom po 60.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej po śmierci syna, która to kwota obejmowała nie tylko materialne skutki zdarzenia, w którym śmierć poniósł syn powodów, ale także substrat niematerialny. Nadto, pozwany zakwestionował termin naliczania odsetek od żądanych roszczeń (odpowiedź na pozew k. 51-55).

W piśmie procesowym z dnia 6 sierpnia 2014 roku powodowie dokonali rozszerzenia powództwa, wnosząc o zasądzenie od (...) w W. :

- na rzecz powódki A. L. : kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z ustawowymi odsetkami od kwoty 55.000 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty i od kwoty 45.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma do dnia zapłaty;

- na rzecz powoda P. L. : kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z ustawowymi odsetkami od kwoty 55.000 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty i od kwoty 45.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma do dnia zapłaty.

(pismo powodów z 6.08.2014 r. k. 110-111)

Strona pozwana wniosła o oddalenie rozszerzonego powództwa i zasądzenie kosztów procesu od powodów na rzecz pozwanego, podnosząc, że powodowie w żaden sposób nie wykazali ani nie uzasadnili rozszerzenia powództwa, nie udowodnili również, aby zakres doznanej krzywdy zwiększył się od czasu wniesienia pozwu (pismo pozwanego z 1.09.2014 r. k. 120).

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w Łodzi (postanowienie k. 118).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 listopada 2007 roku w Ł. na skrzyżowaniu ulic (...) miał miejsce wypadek komunikacyjny, w przebiegu którego śmierć poniósł jedyny syn powodów Ł. L..

Sprawcą zdarzenia był K. D., kierujący samochodem marki F. (...) o nr rej. (...) będący własnością J. P. . Sprawca wypadku nie posiadał ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (okoliczności bezsporne, odpis skrócony aktu zgonu k. 8).

W chwili śmierci Ł. L. miał 15 lat, uczęszczał do III klasy gimnazjum, mieszkał razem z rodzicami. Chłopiec w dniu wypadku około godziny 14.00 jechał skuterem do kolegi oddać mu książki i został potrącony przez samochód. P. L. o godzinie 17.00 został telefonicznie powiadomiony przez funkcjonariuszy policji o konieczności zgłoszenia się do komisariatu przy ul. (...). Po przybyciu na miejscu powód dowiedział się, że Ł. nie żyje. Funkcjonariusze zawieźli powoda do domu, gdzie przekazał wiadomość żonie. A. L. potrzebowała pomocy pogotowia ratunkowego.

Ł. L. pomagał ojcu w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, ale miał własne plany życiowe. Zamierzał kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym, a jego marzeniem było zostać policjantem ruchu drogowego. Chłopiec posiadał kartę motorowerową uprawniającą go do kierowania skuterem. W I i II klasie gimnazjum syn powodów jako reprezentant swojej szkoły uczestniczył w konkursach wiedzy o ruchu drogowym, zajmując pierwsze miejsce w województwie (...). Ł. L. chętnie odwiedzał członków rodziny razem z rodzicami. Czas wolny i wakacje rodzina spędzała wspólnie.

Po śmierci syna życie powodów uległo drastycznej zmianie, zaniechali kontaktów towarzyskich, przestali wyjeżdżać na urlopy. A. i P. L. podjęli starania o drugie dziecko, ale lekarze stwierdzili u powódki nieplodność wtórną.

Przez kilka lat powodowie odwiedzali grób syna codziennie, obecnie robią to średnio dwa razy w tygodniu.

Każde spotkanie w gronie rodzinnym przypomina powodom, że kiedyś był Ł., a teraz go nie ma i trauma powraca. Do dnia dzisiejszego ani powód, ani powódka, nie jeżdżą ulicą (...), aby nie oglądać miejsca, w którym zginął ich syn.

Zarówno powód, jak i powódka po śmierci Ł. L. korzystali z pomocy psychologa od stycznia 2008 roku. Po trzech spotkaniach P. L. stwierdził, że terapia psychologiczna źle na niego wpływa i otrzymał skierowanie do psychiatry. Powód przez pół roku przyjmował leki przepisane przez psychiatrę.

A. L. nie zdecydowała się na konsultację psychiatryczną, uczestniczyła w pięciu spotkaniach indywidualnych z psychologiem. Kobieta przebywała na zwolnieniu lekarskim przez 2 miesiące, pracodawca zwolnił ją od obowiązku pełnienia obowiązków służbowych przez kolejny miesiąc (od 1 do 31 stycznia 2008 r.).

(zeznania P. L. k. 80-81, zaświadczenia z Miejskiego Centrum (...) w Ł. k. 12, 13, dokumentacja medyczna A. L. k. 15-41, 45-48)

A. L. prezentuje obecnie objawowo reakcje spełniające kryteria Zespołu Stresu Pourazowego o znacznym stopniu nasilenia. Śmierć syna była czynnikiem wysoce traumatycznym. Reakcja żałoby jest nadal przeżywana, bez tendencji do wygasania. Jest prawdopodobne, że dolegliwości sfery emocjonalnej były szczególnie silne w pierwszej fazie po śmierci syna – wystąpił wstrząs psychiczny jako reakcja na gwałtowną deprivację osoby bliskiej. Reakcja ta trwa nadal i wymaga kategorycznie interwencji psychiatrycznej oraz postępowania terapeutycznego. Postępowanie terapeutyczne powinny być prowadzone równoległe z terapią męża oraz indywidualnie. Koszt 1 godziny terapeutycznej wynosi około 80-100 zł w gabinecie prywatnym. Terapia jest możliwa w NFZ w (...) (długi okres oczekiwania). Długotrwałość terapii jest zależna od jej efektów oraz leczenia psychiatrycznego. W przypadku powódki istnieje bezwzględna konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego. Rokowania na przyszłość zależą od podjęcia leczenia i terapii.

(pisemna opinia biegłego z zakresu psychologii A. G. k. 91-96)

Powód P. L. prezentuje objawowo reakcje spełniające kryteria Zespołu Stresu Pourazowego. Powód doznał urazu psychicznego (wstrząs psychiczny) na skutek zdarzenia z dnia 2 listopada 2007 r. skutkowało to silną reakcją traumatyczną.

Uwzględniając bardzo silny związek emocjonalny z żoną i jej reakcją żałoby w sposób nasilony (współodczuwanie, bez woli wyjścia z sytuacji). Istnieje ewidentny związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy aktualnym stanem psychicznym badanego a następstwem wypadku tj. śmiercią syna Ł..

W chwili obecnej P. L. ujawnia aktywne urazy o istotnym nasileniu (objawy neurotyczne w kierunku depresji). Jest to bezpośrednio związane z nagłą, nieprzewidywalną deprivacją bliskiej osoby. Powód maskuje nieco objawy (dysymuluje) ze względu na potrzebę ochrony żony. Rokowania na przyszłość zależne są od kwestii podjęcia leczenia psychiatrycznego oraz psychoterapii. W przypadku powoda, zalecane jest leczenie psychiatryczne, psychoterapia. Koszt terapii w gabinecie prywatnym wynosi około 80-100 zł za godzinę. Możliwe jest korzystanie z terapii w (...) w ramach NFZ (długi okres oczekiwania).

(pisemna opinia biegłego z zakresu psychologii A. G. k. 97-101)

Wymiernymi skutkami stresu pourazowego, destabilizującymi funkcjonowanie powodów w życiu codziennym, są następujące objawy: izolacja, życie w świecie „wyobrażeniowym” związanym ze śmiercią syna, obniżenie aktywności

życiowej, niechęć do podejmowania działań ukierunkowanych na dokonywanie zmian, poczucie „zdrady” w przypadku dokonania tychże zmian.

Obniżenie poczucia własnej wartości , labilność emocjonalna w sposób oczywisty mogą negatywnie wpływać na podejmowanie działań , np. zawodowych, nowych ról społecznych - tym samym będzie to miało wymierne odzwierciedlenie w statusie np. zawodowym. Pogorszenie zdrowia w każdym aspekcie może również wpłynąć wymiernie na status materialny, np. leczenie, leki.

Objawami Zespołu Stresu Pourazowego u powodów są : powracające i natrętne przykre wspomnienie (z obrazami, myślami, spostrzeżeniami). Powodowie czują i zachowują się tak, jakby traumatyczne wydarzenie powracało. Istnieje u nich przeżywanie wydarzenia na nowo, zdarzają się dysocjacyjne epizody typu flashback, silny niepokój psychiczny w zetknięciu ze wskazówkami zewnętrznymi i wewnętrznymi symbolizującymi , przypominającymi pewne aspekty zdarzenia, reaktywność fizjologiczna w zetknięciu ze wskazówkami zewnętrznymi , wewnętrznymi symbolizującymi aspekty zdarzenia, wysiłki czynione dla uniknięcia myśli, uczuć , rozmów wiążących się z urazem , unikanie miejsc, działań, ludzi przypominających uraz, spadek zainteresowania ważnymi dotychczas działaniami, ograniczenia zasobu uczuć, trudności z zaśnięciem, częste budzenie się, poirytowanie , trudności z koncentracją , zwiększona drażliwość. Zaburzenia powodują klinicznie znaczący niepokój, zaburzenia funkcjonowania społecznego, zawodowego i w winnych obszarach życia. Objawowo trwają dłużej niż 1 miesiąc.

Zmiana stanowiska pracy u powódki mogła wzmocnić u niej poczucie mniejszej wartości (niewydolności) , jakkolwiek była wskazana ze względu na jej stan emocjonalny.

Powódka i powód podjęli terapię . W przypadku A. L. terapia była odbierana jako naruszenie stanu żałoby. Gdyby próby były ponawiane mogły trafić w moment korzystny, ale są to tylko przypuszczenia .

Powodowie, mimo przewlekłej reakcji na stres są w stanie spełniać swoje role w życiu rodzinnym i zawodowym , wymaga to od nich pokonywania subiektywnych trudności funkcjonalnych. Role rodzinne „męża”, „żony” wymagają ich realizowania w różnych obszarach życia. Kategorie funkcjonowania wspólnego gospodarstwa zostały zachowane.

Wsparcie ze strony rodziny może łagodzić negatywne doznania w pierwszym okresie przeżywania żałoby. W procesie przedłużającym się nie ma znaczenia wspomagającego .

(pisemna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu psychologii A. G. k. 150-151)

W 2008 roku powodowie otrzymali z (...) kwoty po 60.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej (okoliczność bezsporna).

Powodowie dokonali zgłoszenia szkody za pośrednictwem pełnomocnika pismem z dnia 21 października 2013 r. , skierowanym do (...) S.A. , wnosząc o wypłatę po 100.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych – więzi rodzinnej z synem (zgłoszenie szkody k. 68).

Z uwagi na brak obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdu sprawcy , akta sprawy zostały przekazane do (...) w W. (pismo z 18.12.2013 k. 66) .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne częściowo.

Stan faktyczny ustalony na podstawie powołanych dowodów był między stronami bezsporny .

Nie były również przedmiotem sporu zasada odpowiedzialności pozwanego i jej podstawa prawna.

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wypadku drogowego (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.), do zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Ubezpieczeniowego należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządził, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,

Stosownie do dyspozycji art. 108 ust. 1-2 powołanej ustawy, uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Funduszu przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody. Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia roszczenia, przeprowadza postępowanie w zakresie ustalenia zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń i niezwłocznie przesyła zebraną dokumentację do Funduszu, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

Odpowiedzialność (...), w myśl art. 98 ust. 1 pkt 3 lit a w zw. z art. 35 powołanej ustawy obejmuje odpowiedzialność cywilną każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym wyrządziła szkodę na osobie w związku z ruchem pojazdu, jednak posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządził, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Zakres tej odpowiedzialności jest determinowany poprzez charakter i zakres odpowiedzialności bezpośredniego sprawcy szkody. Podobnie bowiem jak w przypadku wypłaty świadczeń z ubezpieczenia OC posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest m.in. śmierć (art. 34 ust. 1 ustawy).

Na ogół odpowiedzialność samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego jako bezpośredniego sprawcy szkody znajduje oparcie w treści art. 436 § 1 w zw. z art. 435 k.c. Zgodnie z powołanymi przepisami odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi jego samoistny posiadacz, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Odpowiedzialność samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody wyrządzone w związku z jego ruchem opiera się na zasadzie ryzyka, a zatem nie wymaga badania zawinienia po stronie samoistnego posiadacza pojazdu. Na poszkodowanym spoczywa ciężar dowodu jedynie co do powstania szkody oraz co do istnienia związku przyczynowego między ruchem mechanicznego środka komunikacji a tą szkodą.

W niniejszej sprawie zasada odpowiedzialności pozwanego (...) za szkody spowodowane przez sprawcę wypadku kierującego pojazdem nie objętym obowiązkowym ubezpieczeniem OC nie jest kwestionowana. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny uznał swoją odpowiedzialność za szkodę i w 2008 roku wypłacił powodowi odszkodowanie za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej .

Wobec tego przedmiotem rozważań jest jedynie kwestia przyznania i wysokość zadośćuczynienia na podstawie art. 24 k.c. oraz art. 448 k.c.

W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10).

Pogląd o dopuszczalności zastosowania art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. w przypadku roszczeń o zadośćuczynienie za śmierć osoby najbliższej wskutek popełnienia czynu niedozwolonego i uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia przed dniem 3 sierpnia 2008 r., tj. dniem, kiedy zaczął obowiązywać art. 446 § 4 k.c., należy uznać obecnie za ugruntowany

w orzecznictwie (patrz m.in.: uchwała SN z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152; uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC z 2012 r., z. 1, poz. 10; por. uchwała SN z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12, Biul. SN z 2012 r., z. 12, s. 11; por. wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNCZD z 2010 r., z. 3, poz. 91; wyrok SN z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128; wyrok SN z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, LEX 846563; wyrok SN z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, LEX nr 1164718; postanowienie SN z dnia 22 maja 2013 r., II CSK 695/12, niepubl.; wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 23 września 2005 r., I ACa 554/05, Pal. 9-10/2006 i z 14 grudnia 2007 r., I ACa 1137/07, LEX nr 466366; wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi: z dnia 12 lipca 2012 r., I ACa 481/12, niepubl., z 23 grudnia 2013 r., I ACa 608/13, z 28 stycznia 2014 r., I ACa 941/13 ; z 7 marca 2014 r., I ACa 1187/13; z 14 lutego 2014 r., I ACa 1069/13; z 28 maja 2013 r., I ACa 98/13, z 29 stycznia 2014 r., I ACa 953/13; z 4 grudnia 2013 r., I ACa 772/13; z 18 marca 2014 r., I ACa 1264/13; z 26 maja 2013 r., I ACa 37/13, z 29 sierpnia 2013 r., I ACa 359/13 – opublikowane w portalu orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Łodzi).

Katalog dóbr osobistych opisany w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że ochroną objętą w art. 23 k.c. są również takie dobra osobiste jak: pamięć po zmarłych, tradycja rodzinna, więzy rodzinne. Więzy rodzinne stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i z mocy art. 18 i 71 Konstytucji podlegają ochronie prawnej. Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie podziela te zapatrywania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa podlega ochronie prawa, zaś więź rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi zatem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c., co oznacza, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.

Do przesłanek odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. zalicza się:

- naruszenie dobra osobistego, powodujące szkodę niemajątkową,
- związek przyczynowy między tym naruszeniem a szkodą niemajątkową, która spowodowana jest naruszeniem (por. G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 452).

Przesłanką odpowiedzialności art. 448 k.c. jest także nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2002 roku, V CKN 1581/00).

Spełnienie ostatniej z wymienionych przesłanek nie budzi wątpliwości, bowiem bezsporne jest, iż przyczyną śmierci syna powodów było umyślne działanie kierującego pojazdem F. (...) K. D..

W wyniku śmierci Ł. L. doszło do naruszenia dobra osobistego powodów w postaci więzi rodzinnych z synem. Dla każdego człowieka śmierć dziecka jest jednym z najbardziej traumatycznych doświadczeń. Udziałem rodziców wstały się cierpienia psychiczne będące wynikiem silnej więzi emocjonalnej, jaka łączyła ich z synem. Dla powodów Ł. L. był źródłem radości i dumy, stanowili kochającą się rodzinę, a nagła i niespodziewana strata jedyne dziecko była dla dzieci silnym ciosem i przeżyciem z pewnością traumatycznym.

Tym samym należy uznać, iż zostały spełnione przesłanki z art. 448 k.c

Przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę szereg czynników, takich jak: rodzaj naruszonych dóbr osobistych, formę naruszenia, intensywność negatywnych przeżyć psychicznych pokrzywdzonego, wpływu naruszenia na społeczną pozycję pokrzywdzonego, potrzebę udzielenia pokrzywdzonemu satysfakcji adekwatnej do jego statusu majątkowego i możliwości finansowych sprawcy naruszenia. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienie psychiczne. Samo zaś zadośćuczynienie nie jest automatyczną konsekwencją wyrządzenia szkody, w kompetencji sądu pozostaje zaś uznanie czy osobie, której szkoda została

wyrządzona, w kontekście całokształtu okoliczności faktycznych danego przypadku należy się zadośćuczynienie i w jakiej wysokości (por. wyrok SN z 18.02.2010 r. sygn. II CSK 434/09, Lex nr 602683, wyrok SN z 14.02.2008 r. sygn. II CSK 536/07, Lex nr 461725, wyrok SN z 9.11.2007 r., sygn. V CSK 245/07, Lex nr 369691, wyrok SA w Warszawie 2.12.2006 r., sygn. VI ACa 567/06, Lex nr 558390).

W wyniku przedwczesnej śmierci Ł. L. rodzina doznała ogromnej straty. Utrata jedyne dziecko spowodowała silne i długotrwałe cierpienia psychiczne, które trwają do dnia dzisiejszego. Mimo upływu czasu brak syna powodowie będą odczuwać do końca życia. Ich ból jest tym bardziej dotkliwy, że nie mogą rodzicielskiej miłości przełać na biologiczne potomstwo, co więcej, prawdopodobnie utracili tę możliwość na zawsze, ponieważ u A. L. stwierdzono nieplodność.

Krzywdą powodów w zakresie utraty syna jest tym bardziej dotkliwa, iż wystąpiła nagle i nieoczekiwanie. Więzy jaka łączyła rodziców ze zmarłym synem wskazuje na rozmiar cierpienia zasługujący na zasądzenie zadośćuczynienia, lecz nie w żądanej wysokości.

Należy bowiem uwzględnić okoliczność, że w miarę upływu czasu, wymiar świadczonej przez Ł. L. pomocy przy uprawie roli, ulegały zmniejszeniu na skutek podjęcia przez niego pracy zawodowej, założenia własnej rodziny.

Ponadto, warto w tym kontekście zwrócić uwagę, że stan psychiczny powodów w dużej mierze jest wynikiem pielęgnowania uczucia żałoby z obawy o zapomnienie osoby syna, a w przypadku powódki – braku chęci wyjścia z niej i niechęci do podjęcia terapii psychiatrycznej mimo istnienia katagorycznego ku temu wskazania.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd zasądził na rzecz powodów kwoty po 55.000 zł, to jest zgodnie z pierwotnym żądaniem pozwu. Żądanie zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie po 100.000 zł na rzecz każdego z powodów jest wygórowane i nie znajduje oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Powodowie nie wykazali, aby w okresie od wytoczenia powództwa do daty jego rozszerzenia zaszły w ich sytuacji tak daleko idące zmiany, które uzasadniałyby potrzebę zasądzenia kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną śmiercią Ł. L..

Nadto, nie bez wpływu na wysokość przyznanego powodom odszkodowania miała okoliczność wypłaty przez stronę pozwaną po 60.000 zł odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci Ł. L..

Na gruncie art. 446 § 3 k.p.c. przyjmowano co do zasady, że odszkodowanie przyznawane na tej podstawie nosi cechy swoistości, ponieważ służyło naprawieniu różnych szkód o charakterze majątkowych, częstokroć nieuchwytnych. Już zatem w ramach przyznanego w 2008 roku odszkodowania została zrekompensowana krzywda polegająca na utracie wsparcia i pomocy w dalszych latach życia, utrata uczestnictwa zmarłego w życiu powodów.

O odsetkach ustawowych od zasądzonego zadośćuczynienia orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. oraz art. 109 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W świetle powołanego przepisu art. 109 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń, który przeprowadził czynności likwidacyjne.

(...) Zakład (...) pismem z dnia 18 grudnia 2013 r. poinformował powodów o przekazaniu akt likwidacji szkody do (...).

Wobec powyższego, Sąd zasądził odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu od daty doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej, tj. od dnia 8 maja 2014 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia.

Każdy z powodów w toku procesu poniósł następujące koszty procesu: koszty zastępstwa procesowego przez adwokata w kwocie po 3600 zł oraz po 2750 zł tytułem opłaty od pozwu .

Strona pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł.

Należna opłata od powództw w wersji rozszerzonej wynosi po 5.000 zł .

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zwanej dalej u.k.s.c.) , kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeśli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Natomiast koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie (art. 113 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c.)

Ponieważ strona pozwana przegrała proces w 55 % w stosunku do każdego z powodów, pozwany powinien zwrócić powódce kwoty po 4696 zł kosztów procesu , zaś Skarbowi Państwa - kwotę 2250 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa .